

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۶		سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و طوالبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۹	

ردیف	سوالات	نمره
۱	<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)</p> <p>معنی و مفهوم بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان بنویسید.</p> <p>۱- خداوندی که در ذاتش علل نیست.</p> <p>۲- آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب.</p> <p>۳- دمنه با او وثیقتی کرد.</p> <p>۴- موجهای این محیط، طوفان زاست.</p> <p>۵- به تائی پاسبان را آواز داد.</p> <p>۶- مغنیها در گرجی ها نشستند.</p> <p>۷- ابلیس پیامد به دشمنی آدم، و منجنیق، ایشان را پیاموخت.</p> <p>۸- بدین خردی که آمد حبهی دل</p> <p>۹- آینهی عریانی زیبای معانی است</p> <p>۱۰- بری دان از افعال چرخ برین را</p> <p>۱۱- برای نگاه داشت فرمان محمود، این خداوندزاده را بیازرد و چیزها گفت که اکفا آن را احتمال نکنند.</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۱</p> <p>۱</p>
۲	<p>ب) معنی لغت (۲ نمره)</p> <p>معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱۲- بعد از این وادی استغنا بود.</p> <p>۱۳- افترا و زرق او شیر را معلوم گشت.</p> <p>۱۴- دل تنگ و بینوا چو بطن برکنار آب.</p> <p>۱۵- به گرز و به کویال درمان کنم.</p> <p>۱۶- در آغاز اسلام با عنوان <u>نَساک</u> شناخته می شدند.</p> <p>۱۷- آن خلعت و طرایف به کدام موضع سوختند؟</p> <p>۱۸- زمین <u>سترون</u> و در وی نشان رویش نیست.</p> <p>۱۹- در فصل ریعی که <u>صولت</u> برد آرمیده بود.</p>	<p>۲</p>
۳	<p>پ) خودآزمایی (۳ نمره)</p> <p>۲۰- در بیت زیر، مقصود از « نگار » چه کسی است؟ « نگار من که به مکتب نرفت و خط نوشت »</p> <p>۲۱- ابیات زیر، مقدمه ی نبرد رستم و اسفندیار در شاهنامه است، فردوسی برای جذب خواننده و ایجاد فضای مناسب، شیوه ی را به کار گرفته است.</p> <p>به پالیز بلبل بنالد همی گل از ناله ی او ببالد همی که داند که بلبل چه گوید همی؟ به زیرگل اندر چه موید همی؟ همی نالد از مرگ اسفندیار ندارد به جز ناله زو یادگار</p> <p>۲۲- نکته ی طنزآمیز عبارت زیر را بنویسید. « نگهداری نوهی عزیزمان بدون هیچ گونه ابلاغ رسمی به ما واگذار شد.»</p> <p>۲۳- جمله ی « به [=با] این شکستگی ارزد به صد هزار درست » برای بیان چه مقصودی به کار می رود؟</p> <p>۲۴- مقصود از عبارت زیر چیست؟ « خاطر باز آمدن بر رای نشستن غالب آمد.»</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۱۵</p> <p>۰/۱۵</p>
	«ادامه ی سوالات در صفحه ی دوم»	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۶	
دانش آموزان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۰/۵	۲۵- با توجه به متن زیر ، چرا داستان «دیوار» را داستانی نمادین به حساب می‌آوریم؟ « با خشم و اندوه به دیوار و عمله بناها نگاه می‌کرد. بدبختی خود را از چشم آن‌ها می‌دید. هرچه فکر می‌کرد نمی‌فهمید چه احتیاجی به دیوار هست . آن چند روزی که دیوار خراب شده بود ، آن‌ها راحت بودند. »	۰/۵
۰/۵	۲۶- با توجه به نوشته ی زیر ، حدیث « الصَّلوةُ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ » را به اختصار توضیح دهید. « اندر آن ساعت که من به مناجات الله باشم ، اگر جهان زیر و زبر شود یا تیغ و سنان در من می‌زنند ، مرا از لذت مناجات الله ، از درد تن خبر نبود. »	۰/۵
۴	(ت درگ مطلب (۴ نمره) ۲۷- عطار در بیت «چون نگه کردند آن سی مرغ زود/ بی‌شک این سی مرغ، آن سیمرغ بود» به کدام دیدگاه عرفانی اشاره دارد؟	۰/۵
۰/۵	۲۸- در عبارت زیر، بر رعایت چه نکته ای تأکید شده است؟ « می‌بایست که [این افکار] به حَدَاقَلْ پختگی می‌رسیدند ، آقا ! کلامِ خام ، بدتر از طعامِ خام است. »	۰/۵
۰/۵	۲۹- در سروده ی زیر ، شاعر ، مخاطب خود را به چه امری دعوت می‌کند؟ « پیاموزیم : / شکوه رُستن ، اینک ، / طلوع فروردین / گداخت آن همه برف ، / دمید این همه گل ، / شکفت این همه رنگ ! »	۰/۵
۰/۲۵	۳۰- با توجه به عبارت زیر ، « بارعام دادن » به چه معناست؟ « در تالار بزرگی به تختِ مُرُصَع جلوس نموده ، مردم را بارعام داده ، چشم خُضارِ خیره شد. »	۰/۲۵
۰/۵	۳۱- شاعر در <u>مصراع اول</u> بیت زیر ، چه چیزی را نکوهش می‌کند؟ « ای تو رمه سپرده به چوپانِ گرگ طبع این گرگی شبانِ شما نیز بگذرد »	۰/۵
۰/۲۵	۳۲- قسمت مشخص شده ی عبارت زیر ، کنایه از چیست؟ « من آن غافل نادانم که دم گرم تو مرا بر باد نشاند تا هوس سجاده بر روی آب افگندن پیشِ خاطر آوردم. »	۰/۲۵
۰/۵	۳۳- پیام کلی بیت « ای تهی دست رفته در بازار / ترسمت پُر نیآوری دستار » را بنویسید.	۰/۵
۰/۵	۳۴- با توجه به عبارت زیر ، چه چیزی انسان را از رسیدن به آرزوها و مقاصدش باز می‌دارد؟ « هر که صیانتِ نفس را از حوادثِ آفات آن قَدَر که درامکان آید ، مهمل گذارد ، روزگار ، حجابِ مناقشت پیش مرادهای او بدارد. »	۰/۵
۰/۵	۳۵- بخش مشخص شده در شعر زیر ، توصیف چگونه فردی است؟ گفت طوطی : « کاو به فعلم پند داد که رها کن لطفِ آواز و وداد یعنی ای مطرب شده با عام و خاص مرده شو چون من ، که تا یابی خلاص »	۰/۵

«ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم»

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۶	
دانش آموزان و دوطالبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۵	<p>ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (۳ نمره)</p> <p>۳۶- با توجه به تشبیه موجود در بیت زیر ، « مشبه » را بنویسید. « خورشید ز ابر تیره دهد روی گاه گاه چونان حصاری ای که گذر دارد از رقیب »</p> <p>۳۷- در بخش های مشخص شده ی ابیات زیر ، کاربرد کدام آرایه ی ادبی ، مشترک است ؟ « چون جام شفق موج زند خون به دل من نه همین می رمد آن نوگل خندان از من می کشد خار در این بادیه ، دامان از من »</p> <p>۳۸- نام دو آرایه ی ادبی موجود در بیت زیر را بنویسید . « کمان برگرفتند و تیر خدنگ بردند از روی خورشید رنگ »</p> <p>۳۹- مجموعه سروده های عاشورایی « سیند حسن حسینی » در چه قالبی سروده شده است ؟</p> <p>۴۰- نام یک اثر را از «فخرالدین علی صفی» بنویسید.</p> <p>۴۱- هریک از آثار مقابل از چه کسی است ؟ (الف) دریا در غدیر (ب) بیاض سفر</p> <p>۴۲- دو نمونه از درون مایه های ادبیات انقلاب اسلامی را بنویسید.</p> <p>۴۳- چرا نوشته ی زیر را «نثری شعروار» می نامیم ؟ « موضعی خوش و خرم و درختان درهم گفتی که خرده ی مینا بر خاکش ریخته و عقید ثریا از تاکش درآویخته.»</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>
۶	<p>ج) حفظ شعر (۲ نمره)</p> <p>۴۴- واژه های کدام گزینه ، برای تکمیل بیت زیر مناسب است ؟ « مایه ی پرهیزگار ، قوت صبر است و عقل عقل عشق ، صبر هواست »</p> <p>الف) محتاج - حقیر ب) تسلیم - درند ج) گرفتار - زبون</p> <p>۴۵- برای تکمیل بیت زیر ، ترکیب درست را از داخل کمانک انتخاب کنید . « خوان کرم گسترده ای ، مهمان خویشم برده ای / گوشم چرا مالی اگر ، من بشکنم؟ » (دست دربان - گوشه ی نان)</p> <p>۴۶- با توجه به شعر حفظی « میلاد آدم » کدام بیت زیر ، به شکل درست و بدون تغییر در اصل آن آمده است ؟ الف) فطرت آشفست که : « از خاک جهان مجبور ب) نعره زد عشق که : « صاحب نظری پیدا شد ج) هریک از بیت های زیر را کامل کنید . الف) فریاد که در رهگذر ب) بگفتا : باغبان ، ج) من که ملول گشتمی از نفس فرشتگان</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۱/۲۵</p>
	جمع نمره	۲۰
	«موفق باشید»	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۶
دانش آموزان و دوطالبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر «در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است.» ۱- خدایی که عیب و نقص در وجودش (علت و سببی برای وجودش) نیست. (۰/۲۵) ۲- بهار سرسبز با رنگ و بوی خوشایند از راه رسید. (۰/۲۵) ۳- دمنه عهد و پیمانش را با او استوار کرد. (۰/۲۵) ۴- موج این دریا، طوفان به پا می‌کند (یا حرکت مردم جامعه، طوفانی به پا خواهد کرد). (۰/۲۵) ۵- با آهستگی (۰/۲۵) پاسبان را صدا کرد (فراخواند). (۰/۲۵) ۶- آواز خوان‌ها (۰/۲۵) در قایق‌ها نشسته‌اند. (۰/۲۵) ۷- ابلیس به قصد دشمنی با انسان آمد (۰/۲۵) و به آن‌ها ساخت منجنیق (نوعی فلاخن) را آموخت. (۰/۲۵) ۸- دانه‌ی دل (۰/۲۵) با همه‌ی کوچکی (۰/۲۵) جایگاه خداوند جهان (دنیا و آخرت) است. (۰/۲۵) ۹- دشتی (چمنزار) (۰/۲۵) که خداوند گسترده است (۰/۲۵) آیین‌های آشکارمفاهیم آسمانی و الهی است. (۰/۲۵) ۱۰- آسمان بلند (روزگار) را از تأثیر برکار آدمیان (۰/۲۵) مبرا بدان (۰/۲۵) شایسته نیست (۰/۲۵) که آدم دانا، عوامل غیرمؤثر را سرزنش کند. (۰/۲۵) ۱۱- برای فرمان برداری از دستور سلطان محمود (۰/۲۵) شاهزاده (سلطان مسعود) را ناراحت کرد (۰/۲۵) و سخنانی گفت که همانندان او (۰/۲۵) آن را تحفل نمی‌کنند. (۰/۲۵)	۶
۲	ب) معنی لغت «به معنای درست هر لغت (۰/۲۵) نمره تعلق می‌گیرد.» ۱۲- بی نیازی ۱۳- دورویی (نفاق، تزویر، ریاکاری، دورنگی) ۱۴- مرغابی‌ها ۱۵- گرز آهنی ۱۶- پرهیزکاران (عابدان) ۱۷- تازه‌ها (نوادر و غریب، جمع طریفه، تازه و نو، نادر و غریب) ۱۸- بی‌حاصل (نازا، عقیم) ۱۹- شدت و تند	۲
۳	پ) خودآزمایی ۲۰- پیامبر اکرم (ص) (مطلوب شاعر) (۰/۲۵) ۲۱- براعت استهلال (۰/۲۵) ۲۲- کاربرد «ابلاغ رسمی» (۰/۲۵) برای نگهداری از کودک، طنز آمیز است. (۰/۲۵) (یا ابلاغ رسمی برای کارکنان دولت جهت انجام وظایف، صادر می‌شود.) ۲۳- برای تأکید بر ارزش ذاتی (باطن ارزشمند اهمیت بیش‌تری از ظواهر دارد.) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۲۴- فکر برگشتن بر ماندن غالب شد. (تصمیم گرفتن برای بازگشت) (۰/۵) ۲۵- چون برخی واژه‌ها (مانند بنا و دیوار) در مفهوم نمادین یا استعاری (معنای غیر حقیقی) به کار رفته‌اند. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۲۶- نماز حقیقی وسیله‌ای است برای تعالی و عروج انسان؛ آن چنان که آدمی در راز و نیاز با خداوند، تعلقات مادی را رها می‌کند. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) «ادامه در صفحه ی دوم»	۳

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۶
دانش آموزان و دوطالبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۴	<p>ت) درک مطلب</p> <p>۲۷- حقیقت در وجود هر انسانی است؛ اتحاد عاشق و معشوق؛ وحدت وجود؛ فقر و فنا (ذکر یک مفهوم کافی است (یا هر پاسخی نظیر یکی از این مفاهیم) (۰/۵)</p> <p>۲۸- تأمل پیش از گفتار (سنجیده گویی / کلام ناسنجیده، زیان رسان است.) (یا هر پاسخ مشابه دیگر) (۰/۵)</p> <p>۲۹- جنب و جوش و پیوستن به رستاخیز طبیعت (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)</p> <p>۳۰- اجازه ی حضور به عموم مردم دادن (۰/۲۵)</p> <p>۳۱- پادشاهی که مردم را به حاکم ظالم و بی رحم می سپارد. (حمایت از ظالم / ترویج ستم و بی رحمی) (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)</p> <p>۳۲- کار غیر ممکن و شگفت انجام دادن (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۲۵)</p> <p>۳۳- تأکید بر انجام اعمال نیک (بدون ذخیره ی اعمال نیک، نباید توقع پاداش یا عاقبت خیر داشت.) (۰/۵) (یا هر پاسخ مشابه دیگر)</p> <p>۳۴- بی اعتنایی به حفظ جان از حوادث روزگار (یا حفظ نکردن نفس از هوی و هوس) (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر یکی از این مفاهیم)</p> <p>۲۵- کسی که برای خود نمایی و جلوه گری، با همگان، هم صحبت و هم نشین است. (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)</p>	۴
۳	<p>ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی</p> <p>۳۶- خورشید ز ابر تیره دهد روی گاه گاه (یا مصراع اول) (۰/۲۵)</p> <p>۳۷- ایهام (۰/۲۵)</p> <p>۳۸- اغراق، مراعات نظیر، واج آرایی (نغمه ی حروف)، تشخیص (استعاره ی مکنیه)، کنایه (ذکر دو مورد کافی است) هر مورد (۰/۲۵) جمعاً (۰/۵)</p> <p>۳۹- سپید (۰/۲۵)</p> <p>۴۰- لطایف الطوایف (در صورت ذکر یکی از نام های «اتیس العارفین» و «محمود و ایاز» نیز نمره منظور گردد.) (۰/۲۵)</p> <p>۴۱- الف (سهیل محمودی) (۰/۲۵) ب (ایرج افشار یزدی) (۰/۲۵)</p> <p>۴۲- ستایش آزادی و آزادی، جهاد، هجرت، شهادت و پاک بازی؛ محکوم کردن استبداد و بیداد، زربستی، اشرافیت، روحیه ی دنیازدگی و ثروت اندوزی؛ مردم ستایی؛ طرح اسوه های تاریخی به ویژه تاریخ اسلام و چهره های مبارز و متفکر معاصر؛ بهره گیری از اساطیر، نمادها و شخصیت های حماسی شاهنامه و تاریخ ایران و تلفیق آن ها و چهره های بزرگ و نمادهای تاریخ اسلام؛ حضور گسترده ی فرهنگ اسلامی (آیات، روایات و مضامین دینی) در آثار ادبی به خصوص طرح فرهنگ عاشورا و فرهنگ انتظار (موعود)؛ امیدواری و ترسیم افق های پیروزی برخلاف ادبیات یأس زده ی قبل از انقلاب. (ذکر دو مورد کافی است / هر مورد (۰/۲۵)) جمعاً (۰/۵)</p> <p>۴۳- زبان تصویری دارد، سرشار از آرایه های ادبی است، هم از نظر فکر و هم از نظر ویژگی های ادبی نمی توان آن را نثر دانست و توصیف بر خبر برتری دارد، نثری فنی است. (ذکر دو مورد کافی است / هر مورد (۰/۲۵)) جمعاً (۰/۵)</p>	۵
۲	<p>ج) حفظ شعر</p> <p>۴۴- «ج» (گرفتار- زبون) (۰/۲۵) ۴۵- گوشه ی نان (۰/۲۵) ۴۶- «الف» (فطرت) (۰/۲۵)</p> <p>۴۷- الف (آدم خاکی (۰/۲۵) ب) معذور می دار (۰/۲۵) دیر آورد بار (۰/۲۵)</p> <p>ج) قال و مقال عالمی (۰/۲۵) می کشم از برای تو (۰/۲۵)</p>	۶
۲۰	جمع نمره	«با تشکر از همکاران محترم»